

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 428/2025 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om bräddavlopp

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 428/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Tiina Elo /gröna:

Anser regeringen att det finns skäl att utfärda strängare bestämmelser om förutsättningarna för bräddning av avloppsvatten för att få kontroll över överflödena, och

på vilka andra sätt kan regeringen begränsa att avloppsvatten leds ut till vattendrag?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Bräddning av avloppsvatten från tätbebyggelse ingår i tillståndsvillkoren för miljötillstånd för avloppsreningsverk. Utsläppen av behandlat avloppsvatten i vattendragen ska uppfylla den reningseffekt som fastställts i tillståndsvillkoren i miljötillståndet, till vilken räknas den ökade belastningen från avloppsreningsverkets eventuella bräddningar eller överflöden i avloppsnätet. Dessa bräddningar, överflöden och andra undantagssituationer är störningssituationer som vattentjänstverken ska registrera och rapportera till den övervakande myndigheten. Den belastning som störningssituationer orsakar måste hållas inom gränserna för avloppsreningsverkets miljötillstånd.

Utsläpp av obehandlat eller delvis behandlat avloppsvatten i miljön orsakas oftast av alltför stora vattenmängder antingen vid pumpstationerna i avloppsnätet eller vid avloppsreningsverken. Skyfall och smältvatten är de vanligaste orsakerna till bräddning eller överflöden av avloppsvatten. Även störnings- eller undantagssituationer såsom elavbrott, skador på anläggningar, tilltäppta avlopp eller processtörningar i avloppsvattenreningen kan leda till att obehandlat eller delvis behandlat avloppsvatten hamnar i ett vattendrag.

Om avloppsnätet är i dåligt skick inverkar det i betydande grad på att regn- och smältvatten som inte ska hamna i avloppsnätet ändå tar sig dit. Klimatförändringen ökar dessutom nederbörds-mängderna ytterligare och därmed förutspås mängden slumpmässiga utsläpp av avloppsvatten öka.

I och med det nationella verkställandet av det nya direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse kommer nya bestämmelser om förebyggande av bräddning senast den 31 juli 2027. Direktivet förutsätter att vattentjänstverken och kommunerna utarbetar övergripande planer för hantering av avloppsvatten från tätbebyggelse, där man granskar den belastning som bräddning och utsläpp av dagvatten förorsakar och metoderna för hantering av dem. I och med verkställandet av direktivet kommer också tillståndsvillkoren och reningskraven för avloppsreningsverken i miljötillstånden sannolikt att skärpas, vilket leder till att reningsverken måste utveckla sin verksamhet. För att uppnå de strängare reningskraven krävs i praktiken bättre hantering av bräddning.

Även de ändringar av lagen om vattentjänster som träder i kraft den 1 januari 2026 (1087/2025) främjar en bättre hantering av avloppsvatten. I lagen om vattentjänster förutsätts i fortsättningen att vattentjänstverken utarbetar egendomsförvaltningsplaner som främjar en systematisk hantering av vattentjänsternas reparationsskuld. Egendomsförvaltningsplanerna främjar reparation av avloppsnäten, vilket innebär att mindre regn- och smältvatten hamnar i avloppet och minskar därmed även förekomsten av bräddning. Egendomsförvaltningsplanerna förutsätter också ett systematiskt underhåll av vattentjänstegendom, och därigenom kan man minska överflöden orsakade av anläggningsskador.

Helsingfors 22.12.2025

Miljö- och klimatminister Sari Multala